

VIDES MINISTRIJA
RĀZNAS NACIONĀLĀ PARKA ADMINISTRĀCIJA

2007.gada
publiskais pārskats

RĒZEKNE, 2008

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	4
1.1. Rāznas nacionālā parka administrācijas juridiskais statuss un izveidošanas gads	4
1.2. Rāznas nacionālā parka administrācijas darbības virzieni	5
2. RĀZNAS NACIONĀLĀ PARKA ADMINISTRĀCIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI.....	6
2.1. Pārskata gada galvenās prioritātes.....	6
2.2. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze	8
2.3. Informācija par pakalpojumiem	9
2.4. Informācija par jaunajām politikas iniciatīvām.....	9
2.5. Pārskats par vadības un darbības uzlabošanas sistēmām	9
3. BUDŽETA INFORMĀCIJA	11
4. PERSONĀLS.....	11
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	12
5.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai	12
5.2. Konsultatīvās padomes darbības rezultāti	15
6. PLĀNI 2008. GADAM	15
6.1. Nākamā gada prioritātes	15
6.2. Starptautiskie projekti.....	17
6.3. Plānotie pētījumi	17
7. NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE	18
7.1. Ūdens bioloģisko resursu uzraudzība	18
7.2. Rāznas nacionālā parka teritorijas un mežu uzraudzība	20
7.3. Medības Rāznas nacionālajā parkā.....	22
7.4. Būvniecības kontrole Rāznas nacionālā parka teritorijā	25

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

Rāznas NPA – Rāznas nacionālā parka administrācija

ES - Eiropas Savienība

ĪADT - Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas

LIFE - Eiropas Savienības finanšu programma vides un dabas aizsardzībai

MK - Ministru kabinets

NATURA 2000 - Aizsargājamo dabas teritoriju tīkls ES dalībvalstīs

LVAF – Latvijas vides aizsardzības fonds

LVAFA - Latvijas Vides aizsardzības fonda administrācija

VIDM - Latvijas Republikas Vides aizsardzības ministrija

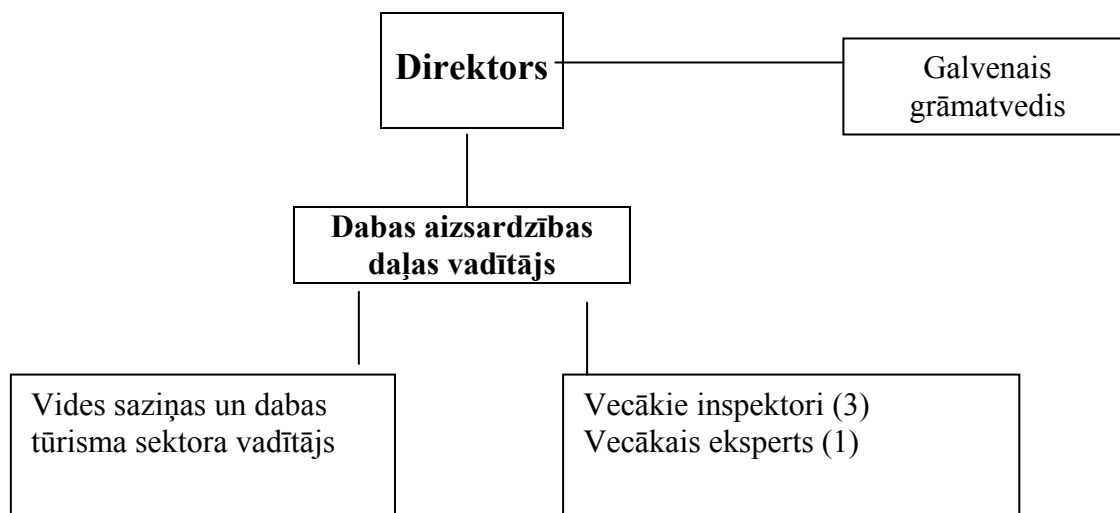
1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Rāznas nacionālā parka administrācijas juridiskais statuss un izveidošanas gads

Rāznas nacionālā parka administrācija ir Vides ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbību reglamentē Ministru kabineta apstiprināts nolikums - MK 2007.gada 3.februāra noteikumi Nr.89 „Rāznas nacionālā parka administrācijas nolikums”. Rāznas nacionālā parka administrācija ir izveidota 2007.gadā.

Rāznas nacionālā parka administrācijas darbu vada direktors, kurš darbu uzsāka 2007.gada 1.martā, kad arī tika izveidota iestādes struktūra un noteikti galvenie darbības virzieni. Administrācijas direktoru ieceļ amatā un atbrīvo no amata vides ministrs. Administrācijas direktors ir valsts vides inspektors.

Rāznas NPA struktūru veido vadība un viena – Dabas aizsardzības daļa, kurai pakļauts Vides saziņas un dabas tūrisma sektors (1. attēls). Tieši pakļauts iestādes direktoram ir galvenais grāmatvedis un Dabas aizsardzības daļas vadītājs. Rāznas NPA direktors ar rīkojumiem nosaka atbildīgās personas par atsevišķiem jautājumiem, par doto uzdevumu izpildes kontroli u.c.

1. attēls. Rāznas nacionālā parka administrācijas struktūra.

1.2. Rāznas nacionālā parka administrācijas darbības virzieni

2007.gada 1.janvārī stājās spēkā Rāznas nacionālā parka likums, kas nosaka, ka ir izveidots Rāznas nacionālais parks (59 615 ha), kas ir valsts nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija. Nacionālais parks ir izveidots, lai saglabātu Rāznas ezera un ar to saistīto sugu un biotopu daudzveidību, teritorijas kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, kā arī veicinātu teritoriju nenoplicinošu saimniecisko attīstību, dabas tūrismu un ekoloģisko izglītību.

Rāznas nacionālā parka administrācija galvenās funkcijas noteiktas MK 03.02.007. noteikumos Nr.89 „Rāznas nacionālā parka administrācijas nolikums”:

- pārvaldīt Rāznas nacionālo parku;
- īstenot valsts dabas aizsardzības politiku Rāznas nacionālajā parkā.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Rāznas nacionālā parka administrācija veic sekojošus uzdevumus:

- kontrolē Rāznas nacionālā parka, kā arī sugu, biotopu un dabas resursu aizsardzību un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- izsniedz atļaujas, atzinumus un saskaņojumus par dabas resursu izmantošanu, reklāmas izvietojumu dabā, brīvdabas izklaides, atpūtas un sporta pasākumu organizēšanu un cita veida darbību veikšanu;
- izstrādā un aktualizē Rāznas nacionālā parka dabas aizsardzības plānu, kā arī organizē tā īstenošanu;
- nodrošina informatīvo zīmju izvietojumu dabā Rāznas nacionālā parka ārējo robežu apzīmēšanai;
- organizē īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzību;
- veicina kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu;
- koordinē Rāznas nacionālajā parkā veiktos zinātniskos pētījumus un monitoringu dabaszinātņu jomā, apkopo un glabā zinātnisko pētījumu rezultātus un monitoringa datus;
- nodrošina apmeklētājiem un iedzīvotājiem informāciju par Rāznas nacionālo parku un tā aizsardzības režīmu;
- informē un izglīto sabiedrību jautājumos, kas saistīti ar dabas aizsardzību;

- sniedz teritoriju plānojumu izstrādei nepieciešamo informāciju par Rāznas nacionālo parku, kā arī sniedz atzinumus par Rāznas nacionālā parka teritorijā esošo rajona pašvaldību un vietējo pašvaldību teritoriju plānojumiem;
- saskaņā ar normatīvajiem aktiem un dabas aizsardzības plānu apsaimnieko Vides ministrijas valdījumā esošo un Vides ministrijai piekrītošo nekustamo īpašumu, kas atrodas Rāznas nacionālajā parkā;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

2. RĀZNAS NACIONĀLĀ PARKA ADMINISTRĀCIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Pārskata gada galvenās prioritātes

2007.gadā Rāznas NPA darbības tūlītēja uzsākšana un ar likumu noteikto funkciju veikšana nebija vienkārša. Pirmā darba gada galvenās prioritātes bija sekojošas:

Iestādes materiāli tehniskās bāzes veidošana. Lai varētu sekmīgi veikt teritorijas pārvaldes, apsaimniekošanas un regulējošo normatīvo aktu ievērošanas kontroles funkcijas, nepieciešams atbilstošs materiāli tehniskais nodrošinājums. Lai nodrošinātu iestādes darbības uzsākšanu, tika sameklētas piemērotas telpas, noslēgti nomas līgumi un veikti nepieciešamie remontdarbi Rāznas NPA telpās Rēzeknē un Lipuškos. Telpas tika aprīkotas ar biroja mēbelēm, datoriem, ierīkotas telefonu līnijas un izveidots interneta pieslēgums. Dabas aizsardzības daļā Lipuškos sadarbībā ar Mākoņkalna pagasta padomi tika uzstādītas ugunsdrošības un apsardzes signalizācijas sistēmas. Rāznas NPA 2007.gadā, realizējot LVAF finansētos projektus „Rāznas nacionālā parka administrācijas inspektoru materiāli tehniskās bāzes veidošana” un „Rāznas nacionālā parka administrācijas inspektoru materiāli tehniskās bāzes nostiprināšana”, kā arī izmantojot Rāznas NPA pamatbudžeta līdzekļus, ir iegādājusies:

- divas dienesta apvidus automašīnas,
- kvadriciklu,
- sniega motociklu,
- motorlaivu,
- situāciju fiksējošus tehniskos līdzekļus.

Pārskata periodā realizētas 14 iepirkuma procedūras.

Personāla atlases un apmācības veikšana.

Lai izvēlētos viskompetentākos pretendētus, kuri spētu veikt iestādei noteiktos uzdevumus, tika organizēti pretendentu atlases konkursi uz vakantajiem amatiem. Tika izveidota konkursa komisija un noteiktas amata izvērtēšanas galvenās prasības un kritēriji.

Dabas aizsardzības režīma nodrošināšana nacionālā parka teritorijā.

Lai nodrošinātu visas normatīvajos aktos paredzētās dabas aizsardzības prasības, tika izveidota Dabas aizsardzības daļa, apmācīti inspektori un viens eksperts. Lai saskaņotu dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses, nodrošinot teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, nepieciešama zinātniski pamatota informācija. Rāznas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns LIFE projekta ietvaros (projekta pieteicējs - Daugavpils universitāte), kurā būs ietverti dati par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, atrodas izstrādes stadijā. Lai varētu efektīvi uzsākt parka ūdens resursu apsaimniekošanu un uzraudzību, pēc Rāznas NPA pasūtījuma tika veikts pētījums „Rāznas nacionālā parka teritorijas upju un ezeru hidroloģiskais novērtējums”. Kopā ar ekspertu tika apsekots īpaši aizsargājama biotops – ozolu meži un izvērtēta mikrolieguma izveidošanas nepieciešamība.

Nepieciešamās infrastruktūras apzināšana un izveides uzsākšana Rāznas nacionālā parka teritorijā.

Lai nodrošinātu Rāznas nacionālā parka teritorijas vizualizēšanu dabā, tika uzstādītas 105 informatīvās zīmes aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai (ar ozollapas piktogrammu) un uzstādītas 13 informatīvās ceļa zīmes ar uzrakstu „Rāznas nacionālais parks” uz valsts autoceļiem.

2007.gadā tika uzsākta Vides ministrijas nododamās AS „Latvijas Valsts Meži” valdījumā esošās valsts meža zemes materiālo vērtību un lietvedības pārņemšana no Zemkopības ministrijas. Kopumā tiks pārņemti 2669,4 ha meža zemju.

Lai izvietotu informāciju Rāznas nacionālā parka teritorijas apmeklētājiem, atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes izstrādātā ĪADT vienotā stila prasībām tika izgatavotas 20 divdaļīgo informācijas stendu koka konstrukcijas, 15 katedrtipa stendi un 10 norādes stabi.

2.attēls. Rāznas nacionālā parka robežzīmju uzstādīšana. Foto: R.Kalvis

Konsultāciju, atzinumu, atļauju un saskaņojumu sniegšana.

Atzinumu, atļauju un saskaņojumu sniegšana par plānotajām darbībām atbilstoši iestādes kompetencei tika veikta no 1.marta. Īpaši liela vērība tika pievērsta zemes īpašnieku un lietotāju konsultēšanai par jaunizveidotā nacionālā parka teritorijas apsaimniekošanu un aizsardzību.

Vides izglītības un informatīvie pasākumi.

Uzsākot vides izglītības un informācijas sniegšanas darbu, nozīmīgākā mērķauditorija bija parka teritorijā esošo skolu audzēkņi, un galvenais mērķis bija veidot bērnos un jauniešos izpratni par dabas vērtībām un piederības sajūtu savai dzīves videi. Tika uzsākta arī sadarbība ar vietējo laikrakstu redakcijām, lai informētu sabiedrību par nacionālā parka aktualitātēm, sekmētu videi draudzīgas attieksmes veidošanu, veicinātu diskusijas par nozīmīgu vides aizsardzības jautājumu risināšanu.

2.2. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze

Tā kā jaunas iestādes izveidošanas darbs prasīja daudz laika, rezultatīvie rādītāji praktiski tika izpildīti 6 mēnešos. Pirmā gada plānotais darbu apjoms nebija liels, jo tika veikti pasākumi

iestādes darba uzsākšanai. Plāna, kas tika apstiprināts ar Rāznas NPA rīkojumu, izpilde vairākos rādītājos tika pārsniegta, pateicoties Rāznas NPA darbinieku profesionalitātei un entuziasmam.

1.tabula. Rāznas nacionālā parka administrācijas darbības galvenie rezultāti.

Rezultātu un rezultatīvo rādītāju nosaukums	Skaitis/apjoms gadā	Faktiskā izpilde
Iestāžu skaits	1	1
Amata vietu skaits	8	7
Vides inspektoru veiktās pārbaudes	0	174
Informatīvie semināri, lekcijas un izglītojošie pasākumi	0	1
Informācijas standu izveidošana, uzturēšana un atjaunošana	0	105

Izskatīta viena administratīvā pārkāpuma lieta, izņemti 1870 m bezsaimnieka zvejas tīklu, 4 murdi (kopgarums – 18 m), naktsšņores – 30 m, sodīti 3 pārkāpēji. Sagatavoti un izsniegti 252 atzinumi un saskaņojumi.

2.3. Informācija par pakalpojumiem

Nemot vērā to, ka Rāznas nacionālā parka teritorija ir liela, bet infrastruktūra vāji attīstīta, lielu apdzīvotu vietu maz, sabiedriskā transporta satiksme neapmierinoša, kā arī uz klausot parka iedzīvotāju vēlmes, tika pieņemts lēmums Rāznas NPA izvietot divās vietās – Rēzeknē, Zemnieku ielā 16a un Mākoņkalna pagasta Lipuškos, Skolas ielā 3. Iesniegumu pieņemšana un konsultāciju sniegšana apmeklētājiem nodrošināta abās vietās. Maksas pakalpojumi pārskata periodā netika sniegti.

2.4. Pārskats par vadības un darbības uzlabošanas sistēmām

Lai pēc iespējas samazinātu riskus, kas saistīti ar iestādes darba uzsākšanu – finanšu un cilvēku kapitāla riskus, Rāznas NPA uzsāka kvalitātes vadības sistēmas elementu ieviešanu, lai ar dokumentētu procedūru palīdzību sakārtotu iestādes procesus un stabilizētu iestādes darbību kopumā. Gada beigās iestādes vadība 2 cilvēku sastāvā apmeklēja mācību kursu par riska pārvaldību, lai turpmāk kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu un procesu aktualizāciju balstītu uz visaptverošu un nopietnu risku analīzi. Lai mazinātu juridisko jeb likumdošanas risku, Rāznas NPA gatavoja un iesniedza priekšlikumus un atzinumus par vairākiem tiesisko aktu projektiem.

Lai samazinātu korupcijas risku, veikti iekšējās kontroles pasākumi, tai skaitā izstrādāts un apstiprināts Rāznas NPA reglaments, kārtība par dokumentu un informācijas apriti, darba kārtības noteikumi, pretkorupcijas pasākumu plāns, gada mācību plāns, inventarizācijas sistēma, kārtība, kādā valsts amatpersona rīkojas ar valsts mantu, kārtība, kādā valsts amatpersona ziņo par atrašanos interešu konfliktā, kārtība, kādā tiek piešķirtas piekļuves tiesības iestādes rīcībā esošiem informācijas sistēmas resursiem, personāla atlases kārtība, ētikas kodekss un uzsākta citu iekšējo dokumentu izstrāde.

3.attēls. Pie Rāznas ezera. Foto R.Kalvis

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

2.tabula. Rāznas nacionālā parka administrācijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	2006. gada faktiskā izpilde	2007.gada	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	198709	198709
1.1.	dotācijas	-	198709	198709
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-		
2.	Izdevumi (kopā)	-	198709	198709
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	127039	127039
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	-	-	-
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	-	127039	127039
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	71670	71670

Rāznas nacionālā parka administrācija 2007.gadā saņēmusi valsts budžeta dotāciju no Dabas aizsardzības apakšprogrammas līdzekļiem, ieskaitot līdzekļus Latvijas aizsardzības fonda projektu īstenošanai Ls 198709 apjomā.

Dabas aizsardzības apakšprogrammas piešķirtie līdzekļi apgūti saskaņā ar Valsts Kases apstiprināto finanšu plānu 100% apjomā. Finansējums izlietots ar Rāznas nacionālā parka pamatfunkciju realizāciju saistīto Latvijas Vides aizsardzības fonda administrācijas finansēto projektu ieviešanai.

Pārskata periodā LVAF piešķīris līdzekļus sekojošu projektu realizācijai:

„Rāznas nacionālā parka administrācijas valsts vides inspektoru materiāli tehniskās bāzes pilnveidošana” – Ls 21450.

„Rāznas nacionālā parka administrācijas valsts vides inspektoru materiāli tehniskās bāzes nostiprināšana” – Ls 24000.

Pārskata periodā no LVAF kopā saņemtais finansējums sastāda Ls 45450. Finansējums izlietots pilnā apjomā.

4. PERSONĀLS

Pārskata gada beigās Rāznas nacionālā parka administrācijā bija nokomplektēts pilns štats – 8 amata vietas (5 valsts civildienesta ierēdņi, 1 ierēdņa amata kandidāts, 2 darbinieki). Administrācijas direktore amata pienākumus uzsāka pildīt 2007.gada 1.martā, galvenā grāmatvede – 19.martā, Dabas aizsardzības daļas vadītāja – 16.aprīlī. Divi vecākie inspektori, Vides saziņas un dabas tūrisma sektora vadītāja darbu uzsāka 1.jūnijā, bet vecākā eksperte – 18.jūnijā. 5.septembrī darbā stājās vēl viens vecākais inspektors. No strādājošajiem 5 ir sievietes, 3 – vīrieši. 7 strādājošajiem ir augstākā izglītība, t.sk. trim – maģistra grāds.

3.tabula Rāznas nacionālā parka administrācijas personāla sadalījums pa vecuma grupām

< 29 g.	30-39 g.	> 40 g.
1	3	4

Uzsākot darbu jaunā iestādē, strādājošo kvalifikācijai ir īpaši liela nozīme. 4 ierēdņiem ir ievērojams darba stāžs publiskajā sektorā (13-22 gadi), t.sk. vides aizsardzības jomā. Personāla vadībā uzsvars tika likts uz visu darbinieku apmācību un kvalifikācijas celšanu gan izmantojot Valsts administrācijas skolas, Vides ministrijas, Dabas aizsardzības pārvaldes, Valsts vides dienesta sniegtās iespējas, gan profesionālu apmācību firmu (SIA Zygon Baltic Consulting) piedāvājumu. Svarīgākās apgūtās tēmas: aktualitātes dabas aizsardzības jomā, publiskā sektora grāmatvedība, risku pārvaldība, valsts pārvaldes iekārtas likums, personāla vadība, lietvedības dokumentu izstrāde un noformēšana, valsts iepirkuma procedūras. Viens darbinieks uzsācis apmācības Vides gidu koordinācijas centra VITILA vides giduursos.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

5.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai.

2007.gadā Rāznas nacionālā parka administrācija īstenoja pasākumus sabiedrības informēšanas un izglītošanas jomā, kas bija vērsti uz sabiedrības informēšanu par Rāznas nacionālā parka izveidošanas faktu, mērķiem un uzdevumiem, nacionālā parka dabas vērtībām, sadarbības

veidošanu ar parka teritorijā esošajām pašvaldībām un izglītības iestādēm, sabiedrības informēšanu plašsaziņas telpā.

- Lai veicinātu sabiedrības informētību par Rāznas nacionālā parka administrācijas aktivitātēm, problēmām, kā arī sniegtu informāciju par dabas aizsardzības dažādiem aspektiem, tika sagatavotas publikācijas Rēzeknes, Krāslavas un Ludzas rajonu laikrakstos, kā arī pašvaldību savienības laikrakstā „Logs” un „Spicajā Avīzē”.
- Izvēršot sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem, tapa televīzijas sižeti Dagdas televīzijas studijai „Ezerzeme” un LTV1 raidījumam „Zaļais ģips”.
- 2007.gada vasarā tika uzsākts darbs pie Rāznas nacionālā parka mājas lapas izveidošanas. Ar jaunumiem un svarīgāko informāciju par Rāznas nacionālo parku interesenti var iepazīties interneta mājas lapā www.raznasnpa.gov.lv.
- 2007. gada oktobrī un novembrī tika organizēti izglītojoši pasākumi Rāznas nacionālā parka teritorijā esošajās 6 mācību iestādēs par ar Rāznas nacionālā parka izveidošanas vēsturi, par teritorijā esošajām dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, par galvenajiem saimnieciskās darbības veidiem, kas jāaskaņo ar parka administrāciju, par īpaši aizsargājamu dabas teritoriju apzīmēšanai lietoto zīmi, kā arī par noteikumiem, kas jāievēro, uzturoties īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.
- Attīstot sadarbību ar izglītības iestādēm, tika izstrādāti 4 tūrisma maršrutu apraksti un novadītas vairākas ekskursijas. Par jauno nacionālo parku interesējas arī pasniedzēji un skolnieki, kas nemācās parka teritorijā. Piemēram, aizvadītajā sezonā ar Rāznas nacionālā parka teritorijā esošajām vērtībām iepazinās arī Rēzeknes skolēnu interešu centra vasaras radošās nometnes audzēkņi un Rēzeknes profesionālās vidusskolas Viesmīlības servisa specialitātes 1.kursa studenti.

4.attēls. Rēzeknes profesionālās vidusskolas skolēnu grupa ekskursijas laikā. Foto: I.Broliša

- Lai informētu Mākoņkalna pagasta iedzīvotājus un viesus par Rāznas nacionālā parka izveidošanas mērķiem un administrācijas darbības virzieniem, tika izveidots un uzstādīts stends Miķeļdienas gadatirgum.
- Kā pirmie nacionālā parka informatīvie materiāli tika sagatavots informatīvs buklets par Rāznas nacionālo parku, buklets par Rāznas ezeru kā centrālo un nozīmīgāko nacionālā parka objektu, izdoti 3 veidu kalendāri 2008. gadam, SIA „Karšu izdevniecība Jāņa sēta” pasūtīta un iespiesta teritorijas karte A3 formātā.
- Lai veicinātu Rāznas nacionālā parka atpazīstamību, sadarbībā ar Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas IV kursa studenti Klintu Keidāni tika radīts iestādes logotips, kas simboliski raksturo parka vērtības - ūdeņi, Latgales ainava, putniem nozīmīga teritorija.

5.2. Konsultatīvās padomes darbības rezultāti.

Pirmā konsultatīvās padomes sēde tika sasaukta 2007.gada 16.novembrī. Tajā piedalījās 15 valsts, pašvaldību iestāžu, privātā sektora u.c. pārstāvji. Sēdes dalībnieki tika informēti par Rāznas nacionālā parka administrācijas darbības virzieniem un nacionālā parka nākotnes perspektīvām, par Rāznas nacionālā parka dabas aizsardzības plāna izstrādi projekta Nr. LIFE 04 NAT / LV / 000199 ietvaros, par Vides ministrijai nododamās AS "Latvijas valsts meži" valdījumā esošās valsts meža zemes materiālo vērtību un lietvedības pārņemšanu no Zemkopības ministrijas. Par konsultatīvās padomes priekšsēdētāju tika ievēlēts V.Reblis, Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” struktūrvienības „LVM Mežs” Ziemeļlatgales mežsaimniecības izpilddirektors, par priekšsēdētāja vietnieku – D.Vanags, Latgales reģiona tūrisma asociācijas „Ezerzeme” biedra sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Rāznas priedes” valdes priekšsēdētājs. Konsultatīvās padomes locekļi pieņēma lēmumu par sadarbības uzlabošanu pagastu teritorijas plānojumu izstrādē, par sadarbību ar A/S „Latvijas valsts meži”, par konsultatīvās padomes darbības stratēģijas izstrādāšanu.

6. PLĀNI 2008. GADAM

6.1. Nākamā gada prioritātes.

6.1.1. Tā kā Rāznas nacionālais parks ir jaunākais nacionālais parks Latvijā, un sabiedrībai par to ir nepietiekama informācija, Rāznas NPA 2008.gadā kā galvenā prioritāte ir noteikts vides izglītības darbs un sabiedrības līdzdalības vides aizsardzībā un saglabāšanā veicināšana. LVAf finansētā projekta „Vides izglītības nodrošināšana Rāznas nacionālajā parkā” ietvaros plānotas sekojošas aktivitātes:

- semināri „Pasaules ūdens diena” un „Ekotūrisma attīstības iespējas Rāznas nacionālā parka teritorijā”;
- vides sakopšanas akcija kopā ar skolām un pašvaldībām „Vēlos tīru ezeru”;
- fotokonkursa organizēšana;
- lekciju cikls par saudzīgu attieksmi pret dabas vērtībām un 2008.gada simboliem 8 parka teritorijā esošajās skolās

Ir plānots izdot dažādām mērķauditorijām piemērotus informatīvos materiālus:

- bukletus par nacionālo parku un tā galveno bagātību - ūdeņiem, teritorijā esošajām pašvaldībām un vērtībām tajos, aktualizēt un atkārtoti izdot bukletu par Rāznas ezeru;

- divas Rāznas nacionālā parka avīzes;
- divu veidu uzlīmes;
- sadarbībā ar SIA „Karšu izdevniecība Jāņa sēta” tiks iespiesta teritorijas karte ar pamatinformāciju mērogā 1:10 000.

Lai uzlabotu komunikācijas iespējas ar sabiedrību, plānots izveidot bezmaksas operatīvo tālruni un aprīkot apmeklētāju centra telpu Rēzeknē.

6.1.2. Otrs plānotais prioritārais darbības virziens ir vides inspekcijas darbs. Valsts vides inspektoru pārbaužu skaitu plānots būtiski palielināt, īpašu uzmanību pievēršot parka teritorijā esošo daudzo ūdenstilpju resursu aizsardzībai. Bez tam, saskaņā ar Vides ministrijas darbības stratēģijā 2007.-2009.gadam 2.3. nodaļā “Dabas aizsardzība” plānotajām izmaiņām, Rāznas NPA paredzēts veikt pārraudzību papildus noteiktās ĪADT – dabas liegumos “Istras ezers”, “Pildas ezers”, “Asūnes ezers”, “Čertoka ezers”, “Ojatu ezers”, un “Rušonas ezera salas”, dabas parkos “Adamovas ezers”, “Istras pauguraine”, “Kurjanovas ezers”, “Cārmaņa ezers”, “Dridža ezers”, “Cirīša ezers”. Tā kā esošā iestādes cilvēkresursu kapacitāte ir nepietiekoša, lai paaugstinātu inspektoru darba un dabas resursu aizsardzības efektivitāti, tiks realizēti divi LVAF finansētie projekti, kas paredz sabiedrisko inspektoru piesaistīšanu – „Zivju aizsardzības pasākumi Rāznas nacionālajā parkā” un „Dabas resursu aizsardzības pasākumu nodrošināšana Rāznas nacionālā parka pārraudzībā esošajās teritorijās”. Inspektoru darba apstākļu uzlabošanai tiks realizēts projekts „Rāznas nacionālā parka administrācijas valsts vides inspektoru materiāli tehniskās bāzes nostiprināšana”.

6.1.3. Nākamais nozīmīgākais darba virziens būs tūrisma infrastruktūras veidošana. Sadarbībā ar Kaunatas pagasta padomi un zemju īpašniekiem tiks uzsākts darbs pie projekta par skatu torņa un tūrisma infrastruktūras izveidi Lielajā liepu kalnā.

Visā parka teritorijā plānots uzstādīt informatīvos standus.

6.1.4. 2008.gadā ir paredzēts uzsākt valsts īpašumā esošo meža zemju – 720 ha - ierakstīšanu zemesgrāmatā uz Vides ministrijas vārda.

6.1.5. Rāznas nacionālais parks ir otrais lielākais nacionālais parks Latvijā. Esošā administratīvā kapacitāte ir nepietiekoša, lai nepieciešamajā apjomā veiktu teritorijas apsaimniekošanas darbus, īstenotu teritorijas uzraudzību, veiktu plašu un vispusīgu sabiedrības informēšanas darbu. Lai varētu sekmīgi pildīt noteiktās funkcijas un īstenot Vides ministrijas stratēģiju, Rāznas NPA ir

izvirzījusi jaunās politikas iniciatīvu – Rāznas NPA administratīvās kapacitātes stiprināšana, palielinot štata vietu skaitu līdz 15.

6.1.6. Lai samazinātu piesārņojuma slodzi uz Rāznas ezeru un veicinātu moderno tehnoloģiju pielietošanu tūrisma nozares attīstībā, plānots realizēt vēl vienu LVAF finansēto projektu - „Konteinera tipa biotualešu uzstādīšana tūristu lielākā pieplūduma vietās Rāznas nacionālā parka teritorijā”.

6.2. Starptautiskie projekti.

Tā kā teritorijai nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kas ir būtisks priekšnoteikums teritorijas ilgtspējīgai attīstībai, Rāznas NPA nākošajā gadā kā partneris iesaistīsies LIFE projektā „Sugu un biotopu aizsardzība Rāznas nacionālajā parkā”. Projekta iesniedzējs – Daugavpils universitāte. Rāznas NPA uzraudzīs un koordinēs plāna izstrādes gaitu.

2008.gadā Rāznas NPA plāno iestāties un ņemt dalību EUROPARC federācijas Ziemeļu–Baltijas valstu sekcijas darbā.

6.3. Plānotie pētījumi.

Pašreizējā situācijā nav lietderīgi īstenot projektus atsevišķu biotopu un sugu izpētei, jo teritorijas līdzsvarotai attīstībai jāņem vērā attīstības vajadzības nacionālajā parkā kopumā un dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas nodrošināšana. Tādēļ 2008.gadā ir plānots realizēt LVAF finansēto projektu „Rāznas nacionālā parka ainavu ekoloģiskā plāna izstrāde”. Projekta mērķis ir izstrādāt instrumentu Rāznas nacionālā parka attīstības plānošanai, pamatojoties uz vienotu visas teritorijas sociālo, vēsturisko, ekonomisko, ainavisko un bioloģisko izvērtējumu. Projekta mērķa sasniegšanai tiks apkopoti esošie pētījumi par teritoriju un veikti nepieciešamie papildus pētījumi, lai veiktu ainavas ekoloģisko, kultūrvēsturisko, sociāli – ekonomisko un estētisko faktoru analīzi, kartogrāfiskā materiāla izveidošanu par esošo un vēlamu situāciju papīra un digitālajā formātā, rekomendāciju izstrādi par vēlamās ainavu struktūras izveidošanas iespējām.

5.attēls. Noskaņa. Foto R.Kalvis

7. NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE

7.1. Ūdens bioloģisko resursu uzraudzība.

Rāznas nacionālā parka ūdeņu platība aizņem aptuveni 14% no kopējas teritorijas. Šeit atrodas 148 ezeri un dīķi, no kuriem 125 ir lielāki par 1 ha, bet 37 ir lielāki par 10 ha. Trijos no tiem izveidotas nacionālā parka lieguma zonas. Soloju ezera dabas lieguma zona ietver gan pašu ezeru, gan apkārt esošo teritoriju. Ežezera dabas lieguma zona ietver ezera krastā esošās Pahatnieku un Piloru ozolu audzes, kā arī Ežezera salas. Arī Rāznas ezerā esošās Zosnas līča salas noteiktas kā dabas lieguma zona. Ezeriem visbagātākie ir Rāznas nacionālā parka teritorijā ietilpstošie Andzeļu, Andrupenes, Ezernieku un Mākoņkalna pagasti. Rāznas, Zosnas, Soloja un Ežezērā Rāznas nacionālā parka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanas kontrole tiek veikta pastiprināti, jo šajos ezeros ir aizliegts pārvietoties ar jebkādiem kuģošanas līdzekļiem, izmantojot iekšdedzes dzinēju. Nacionālā parka centrālais objekts ir Rāznas ezers, kurā mīt 27 zivju sugas, starp kurām ir arī Eiropā aizsargājamās sugas, tāpēc lielākā daļa pārbaužu (50%) tika veiktas Rāznas ezerā.

6.attēls. Rāznas NP teritorijā esošo ūdenstilpju kontrole. Foto: R.Kalvis

Ūdens bioloģisko resursu izmantošanas kontroli Rāznas nacionālā parka ūdenstilpēs 2007.g. veica visi Rāznas NPA inspektori. Zvejas un makšķerēšanas noteikumu ievērošanas kontrole tika uzsākta 2007.gada jūnijā. Tabulā redzams veikto pārbaūžu skaits, kā arī piemērotās sankcijas par normatīvo aktu pārkāpumiem.

4.tabula. Ar ūdens bioloģisko resursu kontroli saistītie rādītāji 2007.gadā.

Nr. p.k.	Rādītāji	Mērv.	Izpildītais apjoms
1.	Veiktās pārbaudes	skaits	26
2.	Sastādīti pārbaudes akti	skaits	26
3.	Sastādīti izņemšanas protokoli	skaits	16
4.	Nomaksāti administratīvie naudas sodi	skaits	3
		Ls	20
5.	Pieņemti lēmumi par zvejas rīku iznīcināšanu	skaits	2

Laika posmā no 2007. gada jūnija līdz gada beigām Rāznas NP ezeros izņemti nelikumīgi zvejas rīki - 1870 metru nelikumīgu zvejas tīklu, murdi- 18 metru kopgarumā un nakts šņore 30 metru

garumā ar 25 āķiem. Pārbaudes tika veiktas arī kopā ar valsts policijas un Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes darbiniekiem.

7.2. Rāznas nacionālā parka teritorijas un mežu uzraudzība.

Rāznas nacionālā parka teritorijā esošo mežu uzraudzība, saimnieciskās darbības saskaņošana meža un nemeža zemēs pamatā tika veikta no 2007.g. 1. jūnija. 3.tabulā redzams veikto pārbaūžu, kā arī sastādīto pārbaudes aktu, izdoto saskaņojumu un lēmumu skaits.

5.tabula.Mežu uzraudzība Rāznas nacionālajā parkā 2007.gadā

Nr. p.k.	Rādītāji	Mērv.	Izpildītais apjoms
1.	Veiktās pārbaudes	skaits	101
2.	Sastādīti pārbaudes akti par meža ciršanas saskaņošanu meža zemēs	skaits	81
3.	Sastādīti pārbaudes akti par koku ciršanu nemeža zemēs	skaits	15
4.	Izdoti ciršanas apliecinājumu saskaņojumi meža zemēs	skaits	81
5.	Izdoti lēmumi koku ciršanai nemeža zemēs	skaits	15
6.	Citas ar mežu uzraudzību saistītas pārbaudes	skaits	5

7.attēls. Divu ekosistēmu robeža Krāslavas rajona Ezernieku pagastā. Foto: O.Leitāns

8.attēls. Valsts mežs Rēzeknes rajona Kaunatas pagastā. Foto: O.Leitāns

Meži aizņem 30.2 %, jeb 18003 ha no kopējās Rāznas nacionālā parka teritorijas, t.sk. lapu koku meži 11.4 % jeb 6792 ha, skuju koku meži 4 % jeb 2373 ha, jauktie meži 14.8 % jeb 8838 ha. Krūmi un pāreja uz mežu sastāda 9.7 % jeb 5786 ha.

80 % mežu Rāznas nacionālā parka teritorijā pieder privātīpašniekiem, tas nozīmē, ka intensīvākā saimnieciskā darbība notiek tieši šajos mežos, līdz ar to parka administrācija pievērš lielu uzmanību šīm darbībām, jo mežs ir viena no svarīgākajām ekosistēmām bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un saglabāšanai nākamajām paaudzēm.

Pašlaik notiek Latvijas valsts mežu valdījuma pārņemšana Vides ministrijas īpašumā un viens no svarīgākajiem uzdevumiem būs pareizi noteikt saimnieciskās darbības veidus un apjomus, izvirzīt apsaimniekošanas mērķus nenoplicinošas mežsaimniecības pastāvēšanai un attīstībai.

Viens no meža ekosistēmas unikālākajiem un svarīgākajiem Rāznas nacionālā parka objektiem ir Ežezera dabas lieguma zona, kur meži aizņem 125 ha. Šajā platībā ietilpst 30 Ežezera salas, 1 Udrijas ezera sala, Pahatnieku pussalas ozolu audze, Piloru ozolu audze. Ežezera dabas liegums izveidojies meža un ūdens ekosistēmu mijiedarbības rezultātā, tajā konstatētas retas augu sugas. Liegumā izauguši platlapju koku un egļu meži, boreālie meži ar minerālvielām bagātiem avotiem. Šie meži ir piemēroti daudzu putnu sugu ligzdošanai un nodrošina reto aizsargājamo augu dzīvotnes.

Rāznas nacionālā parka teritorijā boreālie meži aizņem 5%, ozolu meži- 9%, nogāžu un gravu meži- 10%, purvaini meži- 10%, pārmitri platlapju meži- 10%. Pēdējā laikā privātajos mežos parka teritorijā ir sarucis mākslīgi atjaunotu mežu platību skaits, bet ir palielinājies dabiski atjaunojušos platību skaits ar apsi un baltalksni, līdz ar to, lai nepieļautu bioloģiskas daudzveidības samazināšanos, ir nepieciešamas konsultācijas meža īpašniekiem, lai atjaunotu izcirtumus ar skujkokiem, atbilstoši augšanas apstākļu tiptiem. Rāznas nacionālā parka meži neatkarīgi no aizņemtās platības, konfigurācijas un valdošās koku sugas, ir vieni no nozīmīgākajiem Latgales ainavas elementiem.

7.3. Medības Rāznas nacionālajā parkā

Rāznas nacionālā parka teritorijā ir reģistrētas 11 mednieku biedrības.

6.tabula. Mednieku biedrības Rāznas nacionālā parka teritorijā.

Nr.p.k.	Mežniecība	Mednieku formējums	Parka teritorijā atrodas
1.	Maltas	Mednieku biedrība "Draugs 1"	~90%
2.		Mednieku biedrība "Mežinieks"	~2000 ha
3.		Mednieku biedrība "Latgales meži"	~3 ha
4.	Bukmuižas	Mednieku biedrība "Andzeļu mednieks"	~90%
5.		<i>R. Joņina individuālais iecirknis</i>	~50%
6.	Zilupes	Mednieku biedrība "Rundēni"	~2%
7.	Dagdas	Mednieku biedrība "Andrupenes mednieks"	~35%
8.	Kaunatas	Mednieku biedrība "Līpukolns"	~100%
9.		Mednieku biedrība "Partovas"	~100%
10.		Mednieku biedrība "Krūmiņi"	~100%
11.		Mednieku biedrība "Čornaja"	~50%
12.		Mednieku biedrība "Energija"	~5%

Mednieku biedrībām, ņemot vērā uzskaites rezultātus, tiek izsniegtas licences. No visas Rāznas nacionālā parka teritorijas (59615 ha), medījamo dzīvnieku eksistencei piemēroti ir ~ 39400 ha. Šīs teritorijas sadalās sekojoši: lauksaimniecībā izmantojamās zemes ~ 21200 ha un meža zemes ~ 18200 ha.

Ne visas šīs teritorijas ir vienādi piemērotas dažādām dzīvnieku sugām, jo svarīgākais faktors ir barības ieguve, kā arī nemiera faktors un teritorijas mozaīkas raksturs.

7.tabula. Meža dzīvnieku uzskaitē Rāznas nacionālajā parkā uz 2008. gada 1. aprīli*

Aļņi			Brieži			Stirnas		Meža cūkas	Vilki	Lūši	Lapsas	Zaķi	Bebri	Ūdri	Jenotsuņi	Āpši	Amerikas ūdēles
Buļļi	Govis	Telļi	Buļļi	Govis	Telļi	Āži	Kazas										
26	30	19	17	22	15	230	300	220	9	6	190	310	560	60	240	68	155

* Pēc Rāznas NPA datiem

Rāznas nacionālā parka teritorijā ir sastopamas visas dzīvnieku sugas, kuras tiek uzskaitītas, izņemot lāčus. Lāču caurceļošanas fakts ir apstiprināts gan Krāslavas rajona Ezernieku pagasta,

gan Rēzeknes rajona Kaunatas pagasta teritorijās, bet par to, ka lāči varētu dzīvot pastāvīgi Rāznas nacionālā parka teritorijā, apstiprinājums nav iegūts.

9.attēls. Stirnas Rāznas NP teritorijā. Foto: R.Kalvis

Analizējot dzīvnieku uzskaites datus Rāznas nacionālā parka teritorijā, var secināt, ka:

- parka teritorijā sastopamas visas medījamo dzīvnieku sugas ar stabilu skaitu un tendenci tam pieaugt;
- Rāznas nacionālā parka teritorijas medību platības ir visvairāk piemērotas staltbriežiem un meža cūkām;
- lai stabilizētu stirnu populāciju Rāznas nacionālā parka teritorijā, jārisina jautājums par vilku un lūšu medību pārtraukšanu vai ierobežošanu.

2007. gadā kopā ar parka teritorijā esošo mežniecību darbiniekiem ir uzsākta kontrole nelikumīgu medību novēršanai un nākamajos gados plānots ievērojami pastiprināt medību noteikumu ievērošanas kontroli visā Rāznas nacionālā parka teritorijā.

2007. gadā ir uzsākta AS „Latvijas valsts meži” valdījumā esošās valsts meža zemes materiālo vērtību un lietvedības pārņemšana. Rāznas NPA plāno tuvākajā nākotnē detalizēti izpētīt un

analizējot situāciju medību saimniecībā, izstrādāt medību kārtību valsts mežos, lai nodrošinātu medību resursu atražošanu, aizsardzību un racionālu izmantošanu, kā arī saglabātu un uzlabotu to apdzīvoto vidi.

7.4. Būvniecības kontrole Rāznas nacionālā parka teritorijā

2007. gadā Rāznas NP teritorijā norisinājās aktīva būvniecības ieceru saskaņošana. Īpaši intensīvi būvniecības ieceres tika pieteiktas ezeru aizsargjoslā, kas neizbēgami palielina ūdenstilpju piesārņojuma risku. Lai padarītu būvniecību kontrolējamāku un videi draudzīgāku, 26.06.2007. MK noteikumi Nr. 447 "Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" nosaka, ka

- aizliegts būvēt un izvietot dabisko virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar filtrāciju gruntī, kā arī novadīt vidē neattīrītus ražošanas un sadzīves notekūdeņus un notekūdeņu dūņas;
- ka 10 metrus platā joslā ap Rāznas ezeru aizliegts izvietot un būvēt jebkādas ēkas un būves (tajā skaitā uz vecajiem pamatiem), izņemot hidrotehniskās būves, ūdens transportlīdzekļu piestātnes un uzpildes vietas, krastu nostiprināšanas būves un peldvietas, kas paredzētas teritorijas plānojumā,;
- ka jebkuru būvniecības iecerī, kurai nepieciešama publiskā apspriešana, rakstiski saskaņo ar nacionālā parka administrāciju.

Neskatoties uz pastāvošajām likumdošanas normām, aizsargjoslu funkcija – samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas – ir apdraudēta, jo, nosakot aizsargjoslas pašvaldību teritoriju plānojumos, lielākoties nav ņemtas vērā applūstošās teritorijas un teritorijas ar appludinājuma varbūtību vismaz reizi 100 gadus. Vairākos pašvaldību teritoriju plānojumos nav noteikta arī prasība izstrādāt detālplānojumus jaunai būvniecībai ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslās, kas palielina masveida būvniecības attīstības risku aizsargjoslās.

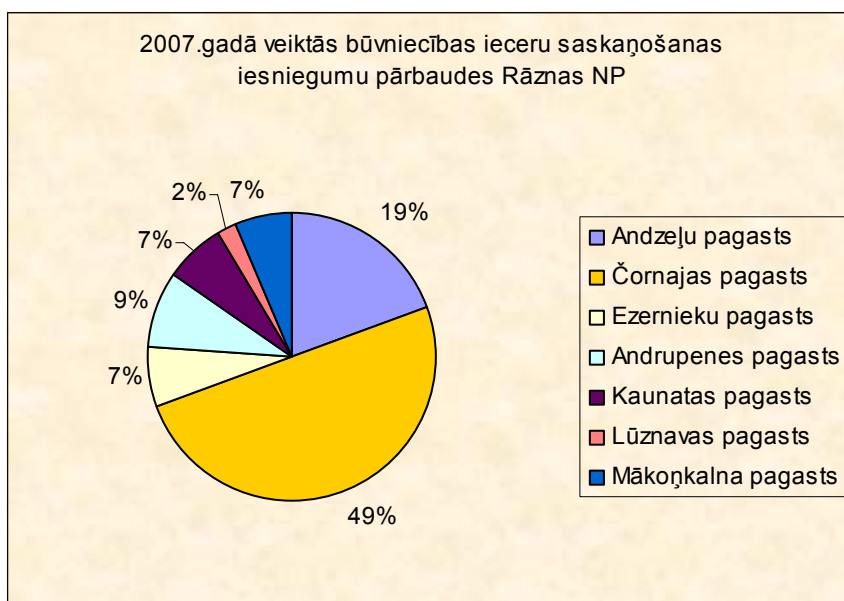
Paredzams, ka 2008. gadā būvniecības intensitāte varētu palikt iepriekšējā līmenī un galvenokārt tā joprojām notiks ezeru un upju aizsargjoslās, kas tikai turpinās palielināt cilvēka darbības rezultātā izraisīto slodzi uz vidi.

6.tabula. Rāznas NPA ar būvniecību saistītie rādītāji 2007. gadā.

Nr. p.k.	Rādītāji	Mērv.	Izpildītais apjoms
1.	Sastādīti pārbaudes akti	skaits	46
2.	Izdoti saskaņojumi	skaits	45

Veikto pārbaužu rezultātā tika atklāts arī nelikumīgas būvniecības gadījums, par kuru tika sastādīts administratīvais protokols un uzlikta soda nauda 50 Ls apmērā.

10.attēls. Būvniecības ieceru saskaņošanas pārbaudes Rāznas nacionālā parka teritorijā 2007.gadā.

Diagrammā atainotas veiktās iesniegumu pārbaudes pagastos, kas saistītas ar būvniecību 2007. gadā. Visvairāk iesniegumu ir bijis no Čornajas pagasta- 49%, bet vismazāk no Lūznavas pagasta- 2%.

11.attēls. Pavasaris Rāznas nacionālajā parkā. Foto R.Kalvis.